

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de doorlichting van VBS De Step te EKEREN

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 106815

Instelling VBS De Step

Directeur Marleen HEEREN

Adres Veltwijcklaan 134 - 2180 EKEREN

Telefoon 03-544.84.45

E-mail info@vzwdestep.be

Website www.waterval.be

Bestuur van de instelling VZW De Step

Adres Veltwijcklaan 134 - 2180 EKEREN

Scholengemeenschap Onafhankelijke Methodescholen

Adres Fabiolalaan 2 - 8020 OOSTKAMP

CLB Vrij CLB De Wissel Antwerpen

Adres Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-04-2017, 25-04-2017, 27-04-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 27-04-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 24-05-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Dirk VAN DEN BOSSCHE

Teamleden Dirk LAMBRECHTS

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING.....                                                                                    | 3  |
| 1 SAMENVATTING .....                                                                              | 5  |
| 2 DOORLICHTINGSFOCUS .....                                                                        | 8  |
| 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus .....                                                   | 8  |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                          | 8  |
| 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....                                         | 9  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                         | 9  |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                     | 9  |
| 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands .....                                                        | 9  |
| 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming .....                                                  | 9  |
| 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen Nederlands en muzische vorming .....                     | 10 |
| 3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands .....                                                         | 13 |
| 3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming .....                                                   | 16 |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?..... | 18 |
| 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....                                | 19 |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                        | 19 |
| 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                                                     | 21 |
| 4.1 Onderwijsorganisatie .....                                                                    | 21 |
| 4.2 Evaluatiepraktijk .....                                                                       | 22 |
| 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                                             | 25 |
| 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                                         | 28 |
| 6.1 Wat doet de school goed? .....                                                                | 28 |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                           | 29 |
| 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....                                               | 30 |
| 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....                                                 | 30 |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de vrije basisschool De Step. De school bestaat uit twee vestigingsplaatsen, De Waterval en De Witte Merel, die zich profileren als ervaringsgerichte basisscholen. Terwijl de scholen enkele kilometers uit elkaar liggen werken beide schoolteams met veel respect voor elkaars eigenheid en schoolcultuur intens samen. De scholen kiezen zowel in de kleuter- als lagere afdeling bewust voor leeftijdsgemengde groepen. Een sterk geëngageerd schoolteam spant zich dagelijks in om vanuit een schoolspecifiek pedagogisch project kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. Ondanks de groeiende diversiteit en de inspanningen die de school levert om een maatschappijrelevante leerlingenmix na te streven, komen de meeste leerlingen uit een middenklassemilieu of gezinnen met hoger opgeleide ouders. Ouders in deze school nemen samen met het schoolteam het bestuur van de school op zich en krijgen daarnaast een actieve en participatieve rol in de dagelijkse schoolwerking. Het schoolteam kende de voorbije schooljaren een aantal personeelwissels maar vindt actueel stabiliteit wat de schoolwerking uitermate ten goede komt. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met de specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 18 april 2017 bepaalde de onderwijsinspectie de focus van leergebieden en processen die ze tijdens de doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor de leergebieden Nederlands en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen bij de kleuters na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze in welke mate het schoolteam voor dezelfde leergebieden de leerplannen toepast. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsorganisatie en de evaluatiepraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat het team van de kleuterafdeling voldoende inspanningen levert om de ontwikkelingsdoelen van de onderzochte leergebieden na te streven. De kleuteronderwijzers voorzien een volledig, gevarieerd en uitermate talig onderwijsaanbod en baseren zich hiervoor op zowel de decretale ontwikkelingsdoelen als de leerplandoelstellingen. Vanuit een projectmatige benadering sluit het onderwijsaanbod sterk aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. Een variatie aan actieve werkvormen en ervaringssituaties lokt een heleboel interactie uit en prikkelt de ontwikkeling van zowel de mondelinge als ontlukende schriftelijke vaardigheden. Het welbevinden en de aandacht voor de betrokkenheid van de kleuters komen hierbij sterk op de voorgrond. Voor het leergebied muzische vorming geven de kleuteronderwijzers het muzisch onderwijsaanbod vorm vanuit natuurlijk geïntegreerde activiteiten en klasdoorbrekende crea-momenten. De nadruk tijdens deze activiteiten ligt op de persoonlijke expressie en creativiteit van de kleuters. Terwijl de kleuters kunnen rekenen op een nabije en warme leerlingbegeleiding is de evaluatiepraktijk voor de beide leergebieden volop in ontwikkeling. De inplanting van (leerplan)doelgerichte observaties in functie van een bredere evaluatiepraktijk verdient hierbij extra aandacht. Een kindvolgsysteem zorgt voor een houvast en stimuleert een gestructureerde zorgwerking onder impuls van de zorgcoördinatoren.

Het erkenningsonderzoek naar de onderwijsdoelstellingen in de lagere afdeling wijst uit dat de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen voldoen. Vanuit het schoolspecifieke pedagogisch project benaderen de onderwijzers het leergebied Nederlands vanuit een sterk functionele en betekenisvolle context. De inoefening van effectieve taalvaardigheden van de leerlingen vanuit bewust gekozen methodieken en ervaringsgerichte werkvormen krijgt hierdoor voldoende kansen. Daarnaast besteden de onderwijzers veel aandacht aan de eerder technische basisvaardigheden van de taalontwikkeling. De evaluatiepraktijk voor het leergebied Nederlands is volop in ontwikkeling en krijgt vorm vanuit zelfontwikkelde toetsen, zelfevaluaties van de leerlingen en een aantal genormeerde toetsen. Het leergebied muzische vorming stond de voorbije schooljaren volop in de kijker. Het schoolteam investeerde in een sterke visieontwikkeling die zowel de vormgeving van het muzisch proces als de muzische talenten van de leerlingen beklemtoont. Exploratie en actief muzisch experimenteren onderlijnen een sterk persoonlijke benadering van de leerlingen gericht op de verschillende muzische domeinen. Daarentegen bevindt de evaluatiepraktijk voor het leergebied muzische vorming zich nog in een beginfase. De evaluatiecriteria zijn onvoldoende transparant en doelgericht en monden te vaak uit in de evaluatie van veelal ruime muzische attitudes of technische psychomotorische basisvaardigheden. Deze enge beeldvorming zet zich ook door in het leerlingvolgsysteem en de evaluatiemappen. Voor de beide leergebieden kunnen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften echter rekenen op ondersteuning en gerichte feedback van zowel de onderwijzers als de zorgcoördinatoren. Het positieve en veilige leerklimaat in de kleine klasgroepen stimuleert een krachtige leeromgeving die onder impuls van diverse actiegericht methodieken een bewuste talentenbenadering nastreeft.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsorganisatie wijst uit dat het schoolteam bewuste keuzes maakt in functie van de organisatie van het dagelijkse klas- en schoolgebeuren. De school stelt zich op als een organisatie die in samenwerking met verschillende partners 'samen school maken' actief wil vormgeven. Leerlingen, ouders en leerkrachten bouwen vanuit een gedragen organogram samen aan een coöperatieve gemeenschap. Draaiboeken ondersteunen allerlei organisatievormen tot op de klasvloer en zorgen daarnaast voor structuur en rust. Het schoolteam streeft naar gestructureerde en duurzame organisatieontwikkeling die ook voelbaar is in de schoolcultuur.

De onderwijsinspectie onderzocht tevens de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk. Het brede en doelgerichte onderwijsaanbod stimuleert actueel een bredere evaluatiepraktijk die voor een aantal leergebieden volop in de steigers staat. De eerste visie op evaluatie vertrekt vanuit een bewuste kijk op de totale persoonsontwikkeling van de leerlingen. In deze visie en de hieraan gekoppelde klaspraktijk onderlijnen de leerkrachten een sterke aandacht voor reflectie en momenten van tussentijdse (zelf)evaluatie. Deze duurzame inzet vraagt nog enige bijsturingen die het concept van breed evalueren nauwer verbinden met de leerplannen en de te bereiken leerplandoelstellingen. In de evaluatiemappen zorgen de leerkrachten echter voor een uitgebreide rapportering die ook feedbackruimte geeft voor zowel de leerlingen als de ouders.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat een gedreven coördinator en een aantal geëngageerde beleidsmedewerkers zoveel mogelijk samen met de teamleden de schoolontwikkeling willen aansturen. Zij doen dit op een waarderende en oplossingsgerichte wijze met daarbij veel aandacht voor de ondersteuningsbehoeften van de verschillende leerkrachten. De aandacht voor het belang van visieontwikkeling binnen verschillende beleidsdomeinen zit in de genen van de school. Gedeelde verantwoordelijkheden, ruime participatiekansen en verschillende overlegstructuren resulteren in vaak intense processen van gezamenlijke besluitvorming. Knopen durven doorhakken in functie van de snelheid van de schoolontwikkeling blijft hierbij een belangrijk aandachtspunt. Leerlingenresultaten en diverse bevragingen creëren een cultuur van zelfevaluatie die de groeiende aandacht voor interne kwaliteitszorg benadrukt. Via een schooleigen instrument zetten het schoolteam en het schoolbestuur in op een structuur van gefaseerde beleidsvoering. De kracht van de aanwezige interne kwaliteitszorg bevindt zich in de onderwijspassie en professionaliteit van de leerkrachten die vanuit een duidelijk en schooleigen leerlingen- en leerkrachtenprofiel kwaliteitsvol onderwijs nastreven in hun dagelijkse klas- en schoolpraktijk.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat dat de school in groeiende mate op een systematische wijze zorg draagt voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de omgeving waarin ze leerlingen onderwijs en begeleiding aanbiedt.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte regelgeving respecteert. Het schoolteam respecteert eveneens de geselecteerde overige regelgeving.

De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' en 'voldoen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Ze wenst het schoolteam en het schoolbestuur veel succes toe om vanuit het aanwezige schoolspecifieke pedagogisch project doelgericht en gefaseerd verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs. De onderwijsinspectie formuleerde een aantal aanbevelingen die het schoolteam daarbij richting kunnen geven.

## **2 DOORLICHTINGSFOCUS**

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### **2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus**

#### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

Nederlands  
muzische vorming

#### **Lager onderwijs - Leergebieden**

Nederlands  
muzische vorming

### **2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus**

#### **Onderwijs - Curriculum**

Onderwijsorganisatie

#### **Onderwijs - Evaluatie**

Evaluatiepraktijk

### **3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?**

#### **3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?**

##### **3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?**

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

##### **3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands**

###### **Voldoet**

De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. Het rijke taalaanbod, de klasinrichting en diverse taalstimulerende werkvormen en ontwikkelingsmaterialen staan borg voor een volledig en sterk talig onderwijsaanbod. De projectwerking garandeert hierbij evenwicht tussen de verschillende domeinen. Naast de inzet op een brede basiszorg krijgen kleuters met specifieke talige onderwijsbehoeften extra begeleiding. De kleuteronderwijzers volgen de taalontwikkeling van de kleuters op en zorgen voor een uitgebreide mondelinge en schriftelijke rapportering aan de ouders.

##### **3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming**

###### **Voldoet**

De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Het onderwijsaanbod is gradueel opgebouwd doorheen de gemengde leeftijdsgroepen. Met een projectmatige benadering en klasdoorbrekende crea-momenten garanderen de kleuteronderwijzers een voldoende evenwichtig en samenhangend aanbod. De nabije en positieve begeleiding bevordert de ontwikkeling van het welbevinden, de betrokkenheid en de muzische talenten van de kleuters.

### 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen Nederlands en muzische vorming

|                                  |                                                                                    |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | Het team van de kleuterafdeling kiest bewust voor leeftijdsgemengde                |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | kleutergroepen waarbij de kleuters vanuit diverse aantrekkelijke en uitdagende     |
| <i>Referentiekader</i>           | belangstellingscentra ontwikkelingskansen krijgen. De kleuteronderwijzers          |
| <i>Planning</i>                  | voorzien ruime kansen tot exploratie, actief en zelfstandig leren die de visie van |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | bewust ervaringsgericht werken uitstralen. Een rijke projectwerking stimuleert     |
| <i>Samenhang</i>                 | een natuurlijke horizontale samenhang van alle leergebieden. De                    |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | kleuteronderwijzers zorgen voor een aangenaam leef- en leerklimaat waarin          |
| <i>Actief leren</i>              | het welbevinden, de betrokkenheid en de motivatie van de kleuters centraal         |
|                                  | staan. Ze spelen in op de interesses en belevingswereld van de kleuters            |
|                                  | waardoor betekenisvol leren volop kansen krijgt.                                   |

De kleuteronderwijzers baseren zich bij de uitwerking van hun projectmatige werking op verschillende referentiekaders. Ze toetsen hun onderwijsaanbod voortdurend af aan de ontwikkelingsdoelen en zorgen voor een duidelijke gradatie tussen de jongste en oudste kleuters binnen de leeftijdsgemengde groepen. Deze denkoefening en de continue opvolging van nagestreefde ontwikkelingsdoelen garanderen grotendeels de volledigheid, het evenwicht en de verticale opbouw van het onderwijsaanbod. Daarnaast koppelen de kleuteronderwijzers verschillende wederkerende activiteiten en gerichte momenten van vrij spel aan de leerplandoelstellingen. De gerichte aandacht die de kleuteronderwijzers besteden aan de verrijking van de speelwerkhoeven is waardevol maar is nog niet voldoende doelgericht. Zowel in de voorbereiding als in de opvolging van het onderwijsaanbod proberen de kleuteronderwijzers de doelgerichtheid van hun aanbod meer op de voorgrond te brengen. Naast de aandacht voor de doelstellingen van de leerplannen hebben de kleuteronderwijzers echter weinig zicht op de visie en de didactische suggesties van de leerplannen Nederlands en muzische vorming. De visieontwikkeling rond de vormgeving van deze leergebieden gebeurt vanuit het schoolspecifieke pedagogisch project dat inzet op een ervaringsgerichte benadering van het onderwijsaanbod. Bij deze visieontwikkeling staat het team van de kleuterafdeling wel open voor hedendaagse en nieuwe onderwijsdidactiek.

Binnen het leergebied Nederlands slagen de kleuteronderwijzers erin om alle domeinen evenwichtig aan bod te laten komen. Een variatie aan actieve werkvormen en ervaringssituaties stimuleert de ontwikkeling van de mondelinge en schriftelijke vaardigheden. De manier waarop de kleuteronderwijzers binnen hun interactie de kleuters prikkelen, zet regelmatig aan tot reflectie over taalgebruik en taalsystematiek. Taalbeschouwing krijgt hierdoor een ruime en natuurlijke aandacht binnen de dagelijkse klaswerking. Het interactieve klimaat binnen de verschillende kleutergroepen ondersteunt tevens een rijke woordenschatverwerving en de aandacht voor expliciete prikkels tot ontluikende geletterdheid. De kleuteronderwijzers creëren functionele taalsituaties waarin de kleuters de relatie tussen de gesproken en geschreven taal ontdekken. Het planboek en de structurele integratie van prentenboeken in de projecten zijn hierbij voorbeelden van goede praktijk.

Ondanks deze concrete inzet op effectief en functioneel taalvaardigheidsonderwijs stond het team van de kleuterschool nog niet stil bij een gemeenschappelijke gedragen visie over woordenschatontwikkeling of de invulling van het begrip ontluikende geletterdheid. De instroom van eerste anderstalige kleuters zet de kleuteronderwijzers wel aan om op termijn bewuster om te gaan met anderstaligheid en de impact hiervan op het aangeboden taalvaardigheidsonderwijs.

Voor het leergebied muzische vorming ontwikkelde het schoolteam een draaiboek met daarin duidelijke afspraken over de vormgeving van het onderwijsaanbod. Zowel de geïntegreerde muzische activiteiten als de klasdoorbrekende crea-activiteiten streven een muzische aanpak en sfeer na die ruimte geeft aan de persoonlijke expressie en creativiteit van de kleuters. Diverse muzische creaties en fotomateriaal illustreren deze aanpak. De valkuil tot een eerdere focus op technische en motorische muzische vaardigheden blijft echter aanwezig. De kleuteronderwijzers staan open voor feedback van collega's en investeren in eigen deskundigheidsbevordering wat zorgt voor een continue bijsturing van het gevarieerde muzisch onderwijsaanbod in de projectwerking.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*

Het team van de kleuterafdeling beschikt over voldoende ontwikkelingsmaterialen om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en muzische vorming na te streven. Kleuteronderwijzers met jarenlange onderrichtservaring voorzien in diverse ontwikkelingsmaterialen die ervaringsleren uitlokken. In het leergebied Nederlands voorzien de meeste kleuteronderwijzers een rijk en gevarieerd aanbod van prentenboeken en divers leesmateriaal. Een aantal kleuteronderwijzers investeert in levensechte ontwikkelingsmaterialen wat het werkelijkheidsgericht onderwijsaanbod op basis van authentieke ontwikkelingskansen voortdurend kansen geeft.

Binnen het leergebied muzische vorming zorgen verschillende gebruiksmaterialen voor een heleboel exploratiekansen. Het gebruik van mobiele mediadragers tijdens het muzisch proces van de kleuters is sterk leerkrachtafhankelijk. In de onmiddellijke buitenomgeving vergroot het avontuurlijke en natuurlijke karakter van de speelplaats de spel- en bewegingskansen van de kleuters.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De evaluatiemappen rapporteren over een brede en harmonische persoonsontwikkeling waarin het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen op hun persoonlijk ontwikkelingsproces sterk op de voorgrond komen. De kleuteronderwijzers hebben een nauw persoonlijk contact met elke kleuter wat resulteert in een grote kindkennis. De observatie van het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters speelt een belangrijke en centrale rol in het evaluatiegebeuren. De kleuteronderwijzers integreren de observatie van deze basisvoorwaarden tot ontwikkeling in hun dagelijkse praktijk. Daarnaast observeren ze de kleuters veelvuldig tijdens verschillende activiteiten. Deze observaties zijn echter te sterk activiteitsgericht en focussen vaak op eerder technische basisvaardigheden binnen de beide leergebieden. De observaties zijn hierdoor niet voldoende (leerplan)doelgericht en missen duidelijke observatie- en evaluatiecriteria.

Het team van de kleuterafdeling investeerde de voorbije schooljaren in een nieuw kindvolgsysteem. Dit systeem heeft een positieve impact op de opvolging en begeleiding van kinderen met talige en specifieke onderwijsbehoeften. Zorgfiches bieden een overzicht aan diverse zorginitiatieven en overlegmomenten met verschillende externe partners. De expliciete verbinding tussen het kindvolgsysteem en de, sterk leerkrachtafhankelijke, klasobservaties ontbreekt en zorgt in een aantal kleutergroepen voor een verenging van de observatiepraktijk. Terwijl de kleuteronderwijzers vanuit hun schoolspecifieke pedagogisch project een brede ontwikkeling vooropstellen in hun dagelijks onderwijsaanbod, is de concretisering van deze visie niet herkenbaar in de evaluatiepraktijk. Dit contrasteert met de brede en transparante rapportering naar de ouders toe. Zij krijgen vanuit uitgeschreven evaluaties in de evaluatiemappen een duidelijk beeld van de totaalontwikkeling van hun kleuter.

De kleuteronderwijzers gebruiken aanvullend een gestandaardiseerd schriftelijk instrument om de schoolrijpheid van de kleuters te onderzoeken. Op basis van deze evaluatiegegevens en vooral de eigen beeldvorming van de kleuters zorgen de (kleuter)onderwijzers voor een vlotte en warme overgang naar de lagere school.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

Het schoolteam zette de voorbije schooljaren in op een nieuwe zorgstructuur die opstart vanuit zowel de onderwijsbehoeften van de kleuters als de ondersteuningsbehoeften van de kleuteronderwijzers. In deze zorgwerking blijven de kleuteronderwijzers de spil van de brede basiszorg. De ervaren kleuteronderwijzers staan dicht bij hun kleuters en differentiëren op verschillende manieren via verschillende ondersteunende materialen, bewuste groeperingsvormen, gerichte vraagstelling, specifieke feedback, ... Zij houden hierbij rekening met het ontwikkelingstempo van de kleuters. De kleine klasgroepen faciliteren een sterke brede basiszorg die voelbaar is doorheen de kleuterschool. Het team van de kleuterafdeling creëert een positief leerklimaat waarbinnen de kleuters tot talige en muzische expressie kunnen komen.

De kleuters en de kleuteronderwijzers kunnen ook rekenen op gedreven zorgcoördinatoren die zorgen voor extra ondersteuningskansen. De familiale schoolcultuur ondersteunt een positieve samenwerking met de ouders die volwaardige partners zijn in de ondersteuning en opvolging van hun kleuter.

#### 3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

##### Voldoet

Het team van de lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen Nederlands met zoveel mogelijk leerlingen. Schoolspecifieke methodieken en werkvormen gericht op het aanvankelijk leesproces en taalvaardigheidsonderwijs ondersteunen de vormgeving en de realisatie van het onderwijsaanbod. De onderwijzers zorgen voor een volledig en evenwichtig onderwijsaanbod. Leerlingen met specifieke talige onderwijsbehoeften krijgen een adequate ondersteuning op basis van planmatige begeleidingstrajecten.

**Curriculum**  
**Onderwijsaanbod**  
*Referentiekader*  
*Planning*  
*Evenwichtig en volledig*  
*Samenhang*  
*Brede harmonische vorming*  
*Actief leren*

Vanuit het schoolspecifieke pedagogisch project benadert het team van de lagere afdeling het leergebied Nederlands vanuit en in een sterk functionele, betekenisvolle en natuurlijke context. Actief leren staat hierbij centraal. Vanuit allerlei bewust gekozen methodieken en werkvormen krijgt de ontwikkeling van de taalvaardigheid van de leerlingen volop kansen. Draaiboeken in opstart bewaken de verticale opbouw van het onderwijsaanbod doorheen de leerlingengroepen. Naast gerichte instructiemomenten zorgen diverse kringmomenten en de inzet op vrije teksten en contractwerk voor een talige leeromgeving die intens taalgebruik doorheen de volledige schooldag stimuleert. Verschillende leeswerkvormen en klasdoorbrekende leesinitiatieven focussen op een verhoging van de leesvaardigheid en de leesmotivatie. Vanuit deze variatie aan taalactiviteiten creëren de onderwijzers een voortdurende horizontale samenhang met andere leergebieden en dit vanuit een duidelijke keuze voor duurzame en ervaringsgerichte taalverwerving. Stelselmatig gebruiken de onderwijzers hierbij de leerplandoelstellingen, onder andere in de vorm van doelenclusters, en actueel extern bronnenmateriaal als duidelijke richtingaanwijzers.

De onderwijzers verwoorden de implementatie van het leergebied Nederlands binnen de schoolspecifieke ervaringsgerichte werking als een proces in ontwikkeling. De voorbije schooljaren kreeg de inzet op technisch lezen, spelling en taalbeschouwing ruime aandacht. De onderwijzers beschouwen de ontwikkeling en beheersing van deze technische basisvaardigheden als belangrijke basisvoorwaarden richting functioneel taalgebruik. De bewuste inzet op taalvaardigheidsonderwijs vraagt voor de leerlingen echter veel transfers van leerinhouden. Vanuit deze bezorgdheid besteden de onderwijzers in groeiende mate meer aandacht aan de explicitering van lees- en schrijfstrategieën. Hierdoor vinden de meeste onderwijzers stilaan maar zeker een evenwicht in hun onderwijsaanbod tussen de basis-, deel- en totaalvaardigheden omschreven in het leerplan. De bewuste aandacht voor interactie tijdens het leren zorgt tevens voor een natuurlijke aandacht voor en integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen ‘sociale vaardigheden’ en ‘leren leren’. Deze aandacht biedt veel kansen tot rijke reflectie op het aanwezige taalgebruik en de taalsystematiek. De sterk geïntegreerde aandacht voor taalbeschouwing resulteert in talige leerlingen die op een zelfbewuste wijze in het (school)leven staan.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Leermiddelen*

De onderwijzers beschikken over voldoende leermiddelen om het onderwijsaanbod voor Nederlands vorm te geven en de leerplandoelstellingen toe te passen. Een bewuste opstelling van de klasinrichting creëert voldoende interactiemogelijkheden en kansen tot zelfstandig leren. De klasruimten in de tijdelijke gebouwen van de vestigingsplaats De Witte Merel zijn beperkt en hypothekeren actueel (inter)actief en coöperatief leren. De architectuur en inrichting van het nieuwe schoolgebouw zal het (inter)actief beter faciliteren.

De meeste klasbibliotheken en een samenwerking met de bibliotheek voorzien een gevarieerde waaier aan leesmaterialen. Terwijl een aantal onderwijzers bewust rekening houdt met de etalering van talige inhouden, ontbreken er op klaswanden in andere groepen hanteerbare lees- en schrijfstrategieën die de leerlingen visueel ondersteunen.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

Het team van de lagere afdeling heeft geen expliciete en gedragen visie op de brede evaluatiepraktijk van het leergebied Nederlands. De onderwijzers evalueren de leerlingen voor Nederlands voornamelijk vanuit zelfontwikkelde toetsen, evaluaties van vrije teksten en dagelijkse observaties. Deze evaluaties verenigen zich vaak tot de technische en cognitieve basisvaardigheden die gemakkelijker meetbaar zijn. De (leerplan)doelgerichte opvolging van de effectieve lees- en schrijfvaardigheden onder andere gekoppeld aan de diverse leesinitiatieven en vrije teksten is beperkt. Deze verenging is op het niveau van het leergebied Nederlands soms ook zichtbaar in de evaluatiemappen die moeten zorgen voor een uitgebreide rapportering van de totaalontwikkeling van de leerlingen. Opmerkelijk is de aandacht voor de zelfevaluatie van de leerlingen. Deze kwaliteitsvolle en cyclische zelfevaluaties monden uit in een afzonderlijk leerlingenrapport gekoppeld aan verdere remediëring.

Nieuwe genormeerde toetsen voor technisch lezen en spelling vullen de evaluatiegegevens van de onderwijzers aan. Samen met de zorgcoördinator voorzien de onderwijzers bewuste differentiatiekansen tijdens de afname van deze toetsen. Deze leerlingenresultaten hebben een plaats in het leerlingvolgsysteem. Terwijl de school inzet op een heel natuurlijk en communicatief taalvaardigheidsonderwijs, is de opvolging hiervan niet structureel en onderbouwd aanwezig in het leerlingvolgsysteem. De ruwe screening van de taalontwikkeling heeft eerder een signaalfunctie voor de zorgwerking.

De meeste onderwijzers hebben de spontane reflex om evaluatiegegevens op een kwaliteitsvolle manier te analyseren. Deze analyse zorgt voor extra ondersteuningskansen voor de leerlingen maar ook voor gerichte bijsturingskansen van de onderwijspraktijk. Op schoolniveau is deze datageletterdheid vanuit leerlingengegevens volop in ontwikkeling.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

Ondanks de eerder cognitieve evaluaties en de beperkte beeldvorming in het leerlingvolgsysteem slagen de onderwijzers erin leerlingen met specifieke talige onderwijsbehoeften te ondersteunen. In de fase van de brede basiszorg zorgen de kleine klasgroepen en de nabijheid van de onderwijzers voor dichte en vaak individuele (re)mediëringskansen. De variatie aan instructievormen en de ruime kansen tot zelfstandig werken op een eigen ontwikkelingstempo stimuleren een zorgzame omgang met de leerlingen. De onderwijzers passen verschillende differentiatievormen toe maar zijn zich hier, vanuit hun sterke uitgesproken ontwikkelingsgerichte houding, niet altijd van bewust.

In de fasen van de verhoogde zorg en uitbreiding van zorg kunnen de leerlingen en de onderwijzers zowel klasintern als -extern rekenen op gedreven zorgcoördinatoren. De onderwijzers krijgen ook kansen tot het stellen van persoonlijke leervragen die vaak ontstaan vanuit specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen. Deze eerste stimulansen tot (praktijk)onderzoek van de eigen klas- en schoolwerking zetten de zorgwerking in een boeiende groeimodus. Het nieuwe leerlingvolgsysteem biedt een zorgstructuur waarin de school ook de samenwerking met het CLB en de aanwezige externe partners kan opvolgen. Ouders zijn ervaringsdeskundigen en ook in dit belangrijke onderdeel van de schoolwerking volwaardige partners.

### 3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

#### Voldoet

De onderwijzers realiseren in voldoende mate een gradueel en evenwichtig onderwijsaanbod voor het leergebied muzische vorming. De visie en de uitgangspunten van het leerplan, de leerplandoelstellingen en de schoolspecifieke visieontwikkeling staan borg voor kwalitatieve muzische processen. De sterke aandacht voor reflectie en nabije leerbegeleiding bevorderen het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van de muzische talenten van alle leerlingen.

**Curriculum**  
**Onderwijsaanbod**  
*Referentiekader*  
*Planning*  
*Evenwichtig en volledig*  
*Samenhang*  
*Brede harmonische vorming*  
*Actief leren*

Gedurende de voorbije schooljaren investeerde het schoolteam in een sterke visieontwikkeling gericht op de vormgeving van een kwalitatief muzisch proces. Het team deed dit vanuit verschillende actuele referentiekaders die samen met het leerplan en de hieraan gekoppelde leerplandoelstellingen duidelijk richting geven aan de dagelijkse muzische klas- en schoolpraktijk. Naast gerichte muzische activiteiten integreren de onderwijzers het muzische onderwijsaanbod in de projectwerking en een aantal klasdoorbrekende creamomenten. Tijdens deze momenten bewaken de onderwijzers en een werkgroep crea zowel de volledigheid, het evenwicht als de graduele opbouw van het aanbod. De specifieke expertise en de muzische talenten van de onderwijzers worden doelgericht en efficiënt benut. De onderwijzers geven naast de groei van het muzikale aanbod tevens een noodzaak aan tot meer gerichte aandacht voor het domein drama. Schoolprojecten en extra muzisch-culturele activiteiten buiten de schoolmuren vullen het muzisch aanbod aan. De integratie van muzische vorming binnen de projectwerking brengt een heleboel extra 'kennis van de wereld' binnen bij de leerlingen en verbreedt het muzisch onderwijsaanbod tot rijke cultuureducatie.

De onderwijzers bekijken de muzische ontwikkeling van de kinderen als een continu en ervaringsgericht proces dat groeit vanuit een rijk en gevarieerd onderwijsaanbod. Vanuit een sterke visieontwikkeling met de focus op het muzisch proces stemmen de leerkrachten het muzisch aanbod af op de muzische ontwikkeling van de leerlingen. Mogelijke hiaten in het aanbod krijgen echter de nodige aandacht en een plaats in de vervolgplanning.

Het muzisch onderwijsaanbod kadert in het nastreven en vormgeven van een brede en harmonische totaalontwikkeling geënt op het duidelijke leerlingenprofiel dat de onderwijzers voor ogen hebben. Creativiteit, durf en persoonlijke expressie komen in dit profiel sterk op de voorgrond. Uit de gesprekken en de observaties blijkt dat de onderwijzers expliciet rekening houden met de verschillende fasen van het muzisch proces. De leerlingen krijgen ruime kansen tot exploratie en experimenteren van waaruit persoonlijke en creatieve expressie mogelijk is. De tijd en ruimte die de leerlingen krijgen om tot expressie te komen is opmerkelijk aanwezig en een voorbeeld van goede praktijk.

#### **Materieel beheer**

##### **Uitrusting**

*Leermiddelen*

De onderwijzers beschikken over voldoende leermiddelen om de leerplandoelstellingen toe te passen. Het gebruik van audiovisuele media is leerkrachtafhankelijk. Een aantal onderwijzers gebruikt deze media tijdens reflectiemomenten die de leerlingen ondersteunen bij het gericht beschouwen van muzische expressies.

##### **Evaluatie**

##### **Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief*

*Leerlingvolgsysteem*

*Gericht op bijsturing*

De evaluatie van het onderwijsaanbod voor muzische vorming is een actueel onderwerp van gesprek. De onderwijzers experimenteren met de methodiek 'de schaal van geen oordeel', een instrument dat reflectie en zelfevaluatie stimuleert. De evaluatiecriteria die de onderwijzers vooropstellen tijdens deze inschalingsoefening beperken zich soms tot algemene attitudes of veelal technische psychomotorische vaardigheden. Domeinspecifieke leerplandoelstellingen gericht op effectieve muzische vaardigheden krijgen hierdoor te weinig aandacht in het huidige reflectie- en evaluatieproces. Een effectieve beoordeling op basis van duidelijke evaluatiecriteria blijft hierdoor soms uit. Dit gebrek aan evaluatiegegevens die de brede en expliciete muzische ontwikkeling van de leerlingen weergeven is ook zichtbaar in de evaluatiemappen. De onderwijzers zijn zich hiervan bewust en verwoorden de behoefte en noodzaak tot een transparante en doelgerichte evaluatiepraktijk.

Ondanks deze blinde vlekken in de evaluatie- en rapporteringspraktijk van het muzisch onderwijsaanbod geven de meeste onderwijzers kwaliteitsvolle feedback en feedforward op het persoonlijke muzische proces van de leerlingen. Vanuit een natuurlijke basishouding hebben de onderwijzers voortdurend aandacht voor reflectie- en (zelf)evaluatieprocessen. Afspraken ontbreken echter om deze kwaliteitsvolle initiatieven te onderbouwen vanuit een gedragen visie gericht op een brede evaluatie van de muzische talenten van de leerlingen. De onderwijzers bespreken de muzische ontwikkeling van hun leerlingen wel tijdens individuele kindgesprekken en oudercontacten.

**Begeleiding** De onderwijzers stellen een positief welbevinden en de betrokkenheid van de  
**Leerbegeleiding** leerlingen centraal binnen de vormgeving van het muzisch proces. De  
*Beeldvorming* onderwijzers geloven in een groeimodel en focussen daarbij op de muzische  
*Zorg* competenties van de leerlingen. Ze spelen hierbij meermaals in op persoonlijke  
interesses, ideeën en problemen van de leerlingen en ervaren hierbij de  
omgang met de muzische diversiteit van de leerlingen als een natuurlijke  
basishouding. De verbinding met het leerkrachtenprofiel dat de school vanuit  
haar visieontwikkeling voor ogen heeft, is hier duidelijk aanwezig.

De huidige beperking van brede muzische evaluatiegegevens hypothekeert een  
doelgerichte muzische beeldvorming van de muzische competenties van de  
leerlingen. Ontwikkelingskansen blijven hierdoor onzichtbaar en onbenut. De  
onderwijzers stonden nog niet stil bij de mogelijke expliciete en stimulerende  
rol van muzische vorming bij de aanpak van ontwikkelings- en leerproblemen in  
andere leergebieden.

### **3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?**

In het verleden heeft de school samen met het schoolbestuur grote inspanningen geleverd om zowel in De  
Waterval als in De Witte Merel onderwijs te kunnen aanbieden in nieuwe gebouwen die beantwoorden aan  
de normen voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Op het moment van de doorlichting wordt er volop gewerkt aan een nieuwbouw in de vestigingsplaats De  
Witte Merel. In het najaar van 2017 zal de school de gebouwen in gebruik nemen. De gebouwen die tot dan  
door het team en de leerlingen van De Witte Merel gebruikt worden, zijn verouderd maar er is geen acuut  
gevaar voor de veiligheid. De school heeft duidelijk inspanningen geleverd om ook deze tijdelijke gebouwen  
voldoende veilig te maken.

De school werkt volop aan een systeem om op een systematische wijze haar situatie op het vlak van  
bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na te gaan en te verbeteren. In het verleden zijn aspecten van  
bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne uit het oog verloren waardoor een inhaalbeweging nodig is. Samen  
met de directie neemt de interne preventieadviseur dit ter harte. De interne preventieadviseur heeft pas  
de basisopleiding niveau 3 met succes afgerond.

Vanuit het globaal preventieplan en de jaarlijkse actieplannen worden controles en risicoanalyses gepland  
en uitgevoerd. De school probeert de tekorten te kennen en te beheersen en is waakzaam voor de kwaliteit  
van de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. Ze maakt gebruik van de analyses van  
externe controlediensten, de preventieadviseur en de externe dienst om de bewoonbaarheid, veiligheid en  
hygiëne op te volgen. Spijtig genoeg verloopt de samenwerking met de externe dienst niet optimaal.  
Verder zijn er nog een aantal knelpunten. Zo kan de betrokkenheid van de preventieadviseur in het  
aankoop- en indienststellingsbeleid verder uitgewerkt worden en is er geen ondertekende verklaring dat de  
VP De Waterval asbestvrij is. Opvallend is het groot aantal elektrische toestellen dat in de school aanwezig  
is, zonder dat de interne preventiedienst hier een duidelijk zicht op heeft. Hierdoor wordt de controle op  
de veiligheid van deze toestellen bemoeilijkt. Dit laatste is dan ook een werkpunt.

Op basis van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting en de analyse van de documenten krijgt de  
school een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Het  
schoolbestuur blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de veiligheid van het personeel, de kleuters en de  
leerlingen.

### 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarden                                                                                                                                       |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)                                                                      | ja |
| Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)        | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°) | ja |
| Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)                                                   | ja |

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                                                                                                         |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                                                | neen |
| • geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen                                                                                                                                                                          | ja   |
| • de bijdrageregeling                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ja   |
| • de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal                                                 | ja   |
| • het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school                                                                                                                       | ja   |
| • informatie over extra-murosactiviteiten                                                                                                                                                                                                                                                                       | ja   |
| • de afspraken in verband met het rookverbod                                                                                                                                                                                                                                                                    | ja   |
| • het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen | ja   |
| • de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure                                                                                                                                                                                                            | ja   |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                                                     | ja   |
| • de afspraken in verband met onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                                                                | ja   |
| • richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen                                                                                                                                                                                                                                                              | ja   |
| • afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten                                                                                                                                                                                                                                 | ja   |
| • de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld                                                                                                                                                                                                       | ja   |
| • de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien                                  | neen |

|                                                                                                                                                                                                    |      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                              | ja   |
| <b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>                                                                                    | neen |
| • de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt                                                      | ja   |
| • de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen                                                                                                                    | ja   |
| • de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert                                                                                                    | ja   |
| • de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs                 | neen |
| • de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen                                              | neen |
| <b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>                                                                        | ja   |
| <b>Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)</b>                    | ja   |
| <b>Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)</b>                                   | ja   |
| <b>Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)</b> | ja   |
| <b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                       | ja   |
| <b>Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                                            | ja   |
| <b>Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                        | ja   |
| <b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)</b>                                                                                                           | ja   |

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Onderwijsorganisatie

- Doelgerichtheid** Het schoolteam maakt vanuit het schoolspecifieke pedagogisch project bewuste keuzes wat betreft de onderwijsorganisatie. Binnen de klas- en schoolorganisatie staat duurzame schoolontwikkeling centraal. Verschillende visieteksten geven aan dat de school gericht een aantal alternatieve organisatievormen nastreeft. De school stelt zich open als een coöperatieve organisatie waarbinnen de leerkrachten en de ouders samen school willen maken. ‘Respect’ en ‘solidariteit’ zijn kernwaarden die ook in de schoolcultuur voelbaar aanwezig zijn. Dit coöperatieve klimaat richt zich tot alle betrokkenen in de schoolwerking. Leerlingen krijgen rijke kansen om via verschillende coöperatieve werkvormen onderzoekend te leren. Bewuste keuzes in het lestijdenpakket, de beperking van het aantal leerlingen en specifieke groeperingsvormen tonen aan dat het schoolteam durft investeren in alternatieve onderwijsideeën of organisatievormen. De teamleden beschouwen ouders als volwaardige ervaringsdeskundigen die actief mogen deelnemen aan het schoolgebeuren. Daarnaast probeert het schoolteam de schoolwerking zoveel mogelijk te verbinden met de onmiddellijke schoolomgeving van waaruit brede schoolprincipes eerste kansen krijgen. Het schoolteam staat hierbij vanuit maatschappelijk standpunt ook open voor de diversiteit buiten de schoolmuren.
- Ondersteuning** De opstart van draaiboeken die de verschillende organisatievormen op klas- en schoolniveau omschrijven, ondersteunt de onderwijsorganisatie. De schoolcultuur en het geloof van leerkrachten in deze alternatieve werk- en groeperingsvormen monden uit in een positieve en leerrijke omgeving. Teamleden die intens samenwerken ervaren deze samenwerking als ondersteunend en zijn vragende partij om interne expertise nog meer te beklemtonen in het proces van deskundigheidsbevordering. Een overlegstructuur en veel informele overlegmogelijkheden zetten inhoudelijke en concrete items gekoppeld aan de specifieke klas- en schoolorganisatie op de agenda. Een nieuw beleidsteam bewaakt, samen met de zorgcoördinatoren, de efficiëntie van de organisatie. Op schoolniveau zorgt een nieuw en duidelijk organogram voor rust en duidelijkheid. De plaats van leerlingen, ouders, teamleden, het beleidsteam en de coördinator is hierin duidelijk afgelijnd.

- Doeltreffendheid** Verschillende overlegorganen staan stil bij mogelijke positieve en negatieve effecten van de genomen beslissingen in de schoolorganisatie. Op teamniveau is er voldoende reflecterend vermogen om vanuit de eigen visie organisatievormen op klas- en schoolniveau te evalueren en waar nodig bij te sturen. De mate waarin leerkrachten samenwerken of samen verantwoordelijk zijn voor een klasgroep verhoogt de tussentijdse evaluatie en bijsturing van de klaspraktijk. De geïntegreerde onderwijsaanpak met alternatieve werkvormen vraagt voortdurende alertheid voor een bewaking van het evenwicht in onderwijstijd. Deze aandacht voor onderwijstijd is vaak leerkrachtafhankelijk en verdient extra aandacht op schoolniveau. Tussentijdse reflectie- en evaluatiemomenten gebeuren zoveel mogelijk vanuit de vooropgestelde visieontwikkeling wat opnieuw de duurzaamheid van de schoolontwikkeling stimuleert. Het schoolteam wil bijsturingen in de klas- en schoolorganisatie steeds inhoudelijk onderbouwen. Te lange inhoudelijke denkoefeningen kunnen hierdoor echter ook het ontwikkelingsproces vertragen.
- Ontwikkeling** De onderwijsorganisatie in deze ervaringsgerichte methodeschool heeft een hele geschiedenis achter de rug. Het schoolbestuur, het beleidsteam en de teamleden staan niet stil en blijven samen investeren in duurzame school- en organisatieontwikkeling. De systematiek waarmee alle actoren in functie van interne kwaliteitszorg de schoolwerking bijsturen is groeiende en maakt de organisatieontwikkeling ook haalbaar op lange termijn. Daarnaast zorgen de stabiliteit en de evenwichtige samenstelling van het schoolteam actueel voor enige rust die in functie van nieuwe schoolontwikkeling noodzakelijk is.

## 4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Het schoolteam heeft een eerste visie op de evaluatie van zijn leerlingen. Deze visieontwikkeling zet in op een brede en competentiegerichte evaluatiepraktijk die ontstaat vanuit een permanente aandacht voor reflectie en (zelf)evaluatie in de dagelijkse klaspraktijk. 'Samen voor de spiegel staan' is het centrale uitgangspunt van de actuele evaluatiepraktijk. De doelgerichtheid van deze spiegel oefening is sterk leerkracht- en leergebiedafhankelijk. De visie op evaluatie van de leerplannen is hierbij niet altijd richtinggevend. Naarmate de focus van het onderwijsaanbod op de leerplandoelstellingen groeit, evolueert ook de breedte van de evaluatiepraktijk. Deze tendens wordt vooral duidelijk in de uitgebreide evaluatiemappen. In deze rapporteringsinstrumenten krijgen de leerlingen en de ouders een beeld van de totale persoonsontwikkeling van de leerlingen. De aandacht voor de evaluatie van de sociale en emotionele ontwikkeling van de leerlingen en een oplossingsgerichte talentbenadering vormen de basis van het globale evaluatiegebeuren.

- Ondersteuning** Het eigen pedagogisch project, geënt op zinvol en creatief ervaringsgericht leren, stimuleert een brede beeldvorming en een brede evaluatiepraktijk. De leerkrachten die bewust kiezen voor deze ervaringsgerichte aanpak stralen een zorgzame aanpak uit en kijken voortdurend naar alle ontwikkelingsdomeinen. De leerkracht maakt hierbij ook in het evaluatiegebeuren het grote verschil. Verschillende kwaliteitsvolle vormen van zelfevaluatie zetten de bril scherp op het leerproces van de leerlingen. De bewuste inzet op de ontwikkeling van talenten geeft de evaluatiepraktijk een sterk permanent en formatief karakter ingebed in de dagelijkse klaspraktijk. Voorbij ontwikkelingstrajecten duwden het schoolteam in een meer doelgerichte vormgeving van het onderwijsaanbod. Hierdoor kwam er ook meer aandacht voor genormeerde toetsing en een nieuw kind- en leerlingvolgsysteem. Deze instrumenten ondersteunen de beeldvorming op een aantal basisvaardigheden en zetten tevens aan tot nieuwe, noodzakelijke reflectie. Tijdens deze denkoefening stellen een aantal teamleden opnieuw de breedte van de evaluatiepraktijk in vraag. Het schoolteam investeert in deskundigheidsbevordering gericht op het concept 'breed evalueren'. Deze externe expertise geeft extra inhoudelijke input aan de ingewikkelde puzzeloefening die alle aanwezige evaluatievormen bundelt tot een gezamenlijke visie op breed evalueren.
- Doeltreffendheid** De leerkrachten en de zorgcoördinatoren streven voortdurend een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk na. Deze aandacht resulteert in verschillende formele en informele reflectiemomenten op leerkrachten- en schoolniveau. De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk staat meermaals op de agenda van teamvergaderingen. Ook tijdens zorgoverlegmomenten stuurt de evaluatiepraktijk verschillende initiatieven op leerling- en leerkrachtniveau aan. Het schoolteam denkt kritisch na over de actuele evaluatiepraktijk en reflecteert over de implementatie en de kwaliteit van genormeerde toetsen. Ook tijdens de afname van deze toetsen houden de leerkrachten rekening met het ontwikkelingsproces van de leerlingen en is gedifferentieerd evalueren mogelijk. Hierdoor accentueert het schoolteam sterk de aandacht op de leerwinst van de leerlingen. De leerkrachten voelen een duidelijke noodzaak aan tot optimalisering van de huidige evaluatiepraktijk. De rol van doelgerichte observatiekansen naast de pen-en-papier toetsen is hierbij niet voor alle leerkrachten duidelijk. De zorg om de verbreding van het onderwijsaanbod ook transparant weer te geven en te verbinden met de evaluatiepraktijk is vrijwel bij alle leerkrachten aanwezig en zet aan tot kritische visieontwikkeling.

**Ontwikkeling** De evaluatiepraktijk is volop in ontwikkeling. Dit proces voelt aan als een puzzel waarvan de meeste puzzelstukken aanwezig, maar nog sterk verspreid zijn. Het schoolteam is er zich van bewust dat verschillende vormen van formatieve en summatieve evaluatie een belangrijk pedagogisch-didactisch onderdeel vormen van de leercyclus. De clustering van de verschillende kwaliteitsvolle evaluatie- en rapporteringsinitiatieven tot één gedragen visie op ‘breed evalueren’ zit in ‘de planbak’ van de school als schoolprioriteit. Ook voor dit belangrijke onderwijsitem wil het schoolteam investeren in duurzame schoolontwikkeling. Een aanhoudende inzet op de doelgerichte verbreding van het onderwijsaanbod en de nieuwe zorgstructuur verruimen voortdurend de evaluatiepraktijk. Deze ontwikkeling stimuleert tevens het gebruik van genormeerde toetsen die leerkrachten ook op schoolniveau voor de spiegel plaatst. Het schoolteam staat open voor onderwijsvernieuwingen en dit geldt zeker ook voor de evaluatiepraktijk.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De teamleden van De Waterval en De Witte Merel konden de voorbije schooljaren rekenen op gedreven coördinatoren die elk vanuit hun persoonlijke leiderschapsstijl de school in de goede banen trachtten te leiden. Een aantal personeelsswissels, wijzigingen in de coördinatiefunctie en het voorbije verbetertraject creëerden een urgentiegevoel tot stabiliteit en evenwichtige schoolontwikkeling. Vanuit de principes van gedeeld leiderschap stuurt de huidige coördinator, samen met een beleidsteam en zoveel mogelijk in overleg met alle leerkrachten, de schoolontwikkeling aan. De nieuwe beleidsstructuur zorgt voor rust en stabiliteit. De coördinator en het beleidsteam stellen een duidelijk onderwijskundig leiderschap voorop. Zowel leerprocessen van kinderen als de professionalisering van leerkrachten krijgen in deze beleidsvoering de nodige aandacht. Opmerkelijk hierbij is de positieve en oplossingsgerichte benadering waarmee zowel de coördinator, de beleidsmedewerkers als de zorgcoördinatoren de teamleden benaderen. Het organogram voorziet een houvast voor de complexe rol van de coördinator die zich ook extern laat coachen. Ouders in deze school zijn medebestuurders en nemen in verschillende beleidsdomeinen een uitgebreid engagement op zich.
- Visieontwikkeling** Het schoolspecifieke pedagogisch project geënt op creatief en ervaringsgericht leren geeft voortdurend richting aan de schoolontwikkeling. Het schoolteam hecht veel belang aan visieontwikkeling met het oog op een uitgesproken duurzaamheid van de verschillende ontwikkelingsprocessen. Vanuit verschillende onderwijsvernieuwingen ontstaat er visieontwikkeling. De koppeling van deze soms fragmentarische visievorming aan de schoolvisie blijft voor het schoolteam een continue uitdaging. De teamleden hebben hierbij een uitgesproken leerlingen- en begeleidersprofiel voor ogen. De zorgvisie is volop in ontwikkeling en zet een leerlingbegeleiding uit die rekening houdt met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het schoolteam vertrekt hierbij vanuit een brede kijk op diversiteit die ook de bewuste maatschappelijke rol van de school beklemtoont. Visieontwikkeling in deze schoolcontext maakt het leren op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau betekenisvol, boeiend en krachtig.
- Besluitvorming** Vanuit de uitgesproken cultuur van gedeeld leiderschap en ondersteund door de schoolvisie, is er ruimte voor gezamenlijk en participatief leiderschap. Verschillende formele overlegstructuren maar ook informele overlegmomenten verbinden de teamleden met elkaar. Beide vestigingsplaatsen stemmen diverse vormen van schoolontwikkeling op elkaar af maar geven elkaar ook ruimte voor eigen initiatieven. Leerkrachten krijgen de kans om vanuit persoonlijke interesses en talenten onderwijsvernieuwingen mee op gang te trekken. De constructieve en positieve schoolcultuur werkt de besluitvorming in de hand. Daar waar de visieontwikkeling en de hieraan gekoppelde besluitvorming te veel tijd in beslag neemt, durven de coördinator en het beleidsteam in groeiende mate schoolknopen doorhakken. Het weloverwogen en duurzame karakter van de besluitvorming bevordert de kwaliteit van de schoolontwikkeling.

- Kwaliteitszorg** Het schoolteam heeft een sterk reflecterend vermogen. Vrijwel alle leerkrachten stellen voortdurend en intentioneel hun onderwijskundige werking in vraag. Deze cultuur van zelfreflectie vormt de motor van de interne kwaliteitszorg. De aandacht voor brede outputdata en de rol hiervan in de kwaliteitszorg is volop in ontwikkeling. Nieuwe evaluatie-instrumenten leveren eerste (genormeerde) leerlingenresultaten aan die stilaan maar zeker richting geven aan de schoolontwikkeling. Het kind- en leerlingvolgsysteem stimuleert de reflectie over de evaluatiepraktijk. Veel schoolprioriteiten groeiden de voorbije schooljaren vanuit gerichte prikkels van externe partners, eigen visieontwikkeling en impulsen van leerkrachten. De stroomlijning en bewaking van de interne kwaliteitszorg gebeurt aan de hand van een schoolspecifiek instrument, 'de planbak', die cyclische ontwikkeling nastreeft. Naast de aandacht voor beginsituatieanalyses en doelstellingen plant het beleidsteam tussentijdse evaluatiemomenten die bijsturingen mogelijk maken. Het schoolteam tracht via deze methodiek systematisch, gefaseerd en transparant de kwaliteit van geselecteerde processen te verbeteren. De opvolging van de verschillende pedagogisch-didactische onderwijsvernieuwingen op schoolniveau tot op de klasvloer blijft hierbij een belangrijk aandachtspunt. De kracht van de interne kwaliteitszorg bevindt zich in de professionaliteit en de onderwijspassie van de teamleden. De schoolcultuur inspireert en mobiliseert teamleden om voortdurend te werken aan de onderwijskwaliteit. Nieuwe leerkrachten ervaren deze cultuur als uitermate verrijkend en motiverend. Nog meer de interne expertise benutten en deze inzet expliciteren in een professionaliseringsbeleid kan de belangrijke rol van de deskundigheidsbevordering in de interne kwaliteitszorg gericht onderlijnen.
- Talenbeleid** Het schoolteam plant een ontwikkelingstraject voor een eigen talenbeleid. Daarbij is er aandacht voor een verduidelijking van de concepten rond talenbeleid en verdere professionalisering. De school noemt zichzelf terecht een talige school. De leerkrachten vragen zich af hoe ze effectief en efficiënt de (talige) ontwikkeling van de leerlingen kunnen stimuleren. Ze hanteren werken en groeperingsvormen die de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Door een specifiek klasmanagement en een stimulerende begeleidingsstijl creëren ze voldoende mogelijkheden om leerlingen met talige noden te ondersteunen. De acties met betrekking tot talenbeleid worden in kaart gebracht en een eerste conclusie is dat de leerkrachten in ruime mate aandacht hebben voor een laagdrempelige communicatie met alle betrokkenen. Ouders en leerlingen met een anderstalige achtergrond krijgen alle kansen om zich te informeren, hun bekommernissen te uiten en Nederlands te leren. Hun welbevinden staat centraal. Het schoolteam wordt zich tegelijk meer en meer bewust van talige struikelblokken in hun aanpak en wil zich hierover verder informeren en bijscholen door bijvoorbeeld ook samenwerkingsverbanden uit te bouwen met taalondersteunende partners uit de buurt. De school beschikt nog niet over een taalbeleidsplan met concrete doelen en duidelijke afspraken. Dit is een werkpunt voor de nabije toekomst, gezien de veranderende instroom van leerlingen.

**GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op een sterke, doelgerichte visie waarbij de aandacht voor de talenten en noden van de leerlingen een centrale plaats inneemt. Het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen vormen de kern van het zorgbeleid. Elke leerkracht is een zorgleerkracht en probeert samen met de kinderen een positief, veilig en rijk leerklimaat te creëren. Met weloverwogen, doelgerichte acties ondersteunt hij/zij elke leerling. Daarbij wordt er sterk ingezet op differentiatie en de ontwikkeling van de talenten van de leerlingen. Door de nadruk die het schoolteam legt op welbevinden en betrokkenheid krijgen alle leerkrachten kansen om hun deskundigheid met betrekking tot zorg te verhogen. Ze worden daarbij ondersteund door gemotiveerde zorgleerkrachten. De acties die de zorgleerkrachten uitwerken op leerling-, leraren- en schoolniveau sluiten nauw aan bij visie en de vooropgestelde doelen.

De keuze voor kleinschaligheid ondersteunt de doeltreffendheid van het zorgbeleid. Dit blijkt ook uit het feit dat vrijwel alle leerlingen zonder leerachterstand doorstromen naar het vervolgonderwijs. De resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs beantwoorden meestal aan de verwachtingen van de leerkrachten.

## 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

### 6.1 Wat doet de school goed?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers hanteren een ontwikkelingsgerichte begeleidingsstijl die ervaringsgericht leren stimuleert. Ze zetten in op een veilig en positief leerklimaat met aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters als basisvoorwaarde voor een effectieve taalontwikkeling en de ontwikkeling van muzische talenten.
- Het team van de kleuterafdeling realiseert een doordachte projectgestuurde werking waarin een geïntegreerd onderwijsaanbod, gebaseerd transparante referentiekaders, aansluit op de leef- en belevingswereld van de kleuters.
- Het team van de kleuterafdeling creëert in het onderwijsaanbod functionele en betekenisvolle taalsituaties waarin het nastreven van de mondelinge vaardigheden en de ontluikende geletterdheid van de kleuters een uitgesproken natuurlijk karakter krijgen.
- De onderwijzers spannen zich in om vanuit een integratieve projectgestuurde aanpak een horizontale samenhang van de leerinhouden te voorzien in functie van levensecht ervaringsgericht leren.
- Het team van de lagere afdeling integreert binnen haar dagelijkse werking diverse interactieve en coöperatieve werk- en groeperingsvormen die naast een rijke taalontwikkeling ook de sociale vaardigheden en het 'leren leren' van de leerlingen bevorderen.
- De onderwijzers bouwen kwaliteitsvolle muzische processen op bij de leerlingen waarbij persoonlijke expressie en creativiteit vanuit een muzisch-culturele grondhouding centraal staan.

#### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam staat gericht stil bij een transparante onderwijsorganisatie op schoolniveau en realiseert daarnaast ook verschillende waardevolle alternatieve organisatie- en werkvormen op klasniveau. 'Samen school maken' staat hierbij centraal.
- De aanwezige positieve teamdynamiek, zin tot samenwerking en de aangename schoolcultuur faciliteren klasdoorbrekende organisatievormen en activiteiten op schoolniveau.
- Het schoolteam bouwt procesmatig aan een zorgbeleid als structuur die zowel de onderwijsbehoeften van de leerlingen als de ondersteuningsbehoeften van de leerkrachten behartigt.
- Het schoolteam stelt de evaluatie- en rapporteringspraktijk voorop als schoolprioriteit en belangrijk onderdeel van het leerproces van de leerlingen.
- De leerkrachten investeren in uitgebreide en kwaliteitsvolle evaluatiemappen die zich richten op de rapportering van de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de leerlingen.

#### Wat betreft het algemeen beleid

- De coördinator, de beleidsondersteuners en de zorgcoördinatoren streven vanuit hun beleidsfunctie een participatieve besluitvorming na met alle teamleden.
- Het schoolteam en het schoolbestuur zetten voortdurend in op bewuste visieontwikkeling onder andere vanuit een duidelijk voor ogen leerlingen- en leerkrachtenprofiel.
- Vanuit een gedragen visie ontwikkelt de school een doelgericht en doeltreffend zorgbeleid. Het schoolteam heeft een sterk reflecterend vermogen in een cultuur waar ook feedback van leerlingen, ouders en externe partners mogelijk is.
- Het schoolteam is zich bewust van het belang van interne kwaliteitszorg, heeft zicht op de eigen verbeterpunten en zoekt naar een systematiek om duurzame schoolontwikkeling te faciliteren op korte en lange termijn.

## 6.2 Wat kan de school verbeteren?

### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen vanuit hun onderwijsaanbod van het leergebied Nederlands samen stilstaan bij een gezamenlijke visieontwikkeling omtrent woordenschatverwerving en het proces van ontluikende geletterdheid bij hun kleuters.
- De kleuteronderwijzers kunnen de leerplandoelen van de leergebieden Nederlands en muzische vorming functioneel gebruiken om hun observaties doelgerichter vorm te geven. Deze doelgerichte observaties vormen de basis voor een gerichte brede(re) beeldvorming en doelgerichte leerbegeleiding.
- De onderwijzers kunnen afspraken maken om talige leerinhouden en strategieën transparanter te maken in het onderwijsaanbod en in een opbouwende lijn te visualiseren.
- De onderwijzers en het zorgteam kunnen zowel de evaluatiepraktijk van de leergebieden Nederlands en muzische vorming als het leerlingvolgsysteem verbreden met evaluatiegegevens die de brede en effectieve taalvaardigheid en muzische competenties van de leerlingen in kaart brengen.

### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan vanuit de vooropgestelde geïntegreerde onderwijsaanpak het evenwicht van de onderwijstijd bewaken in functie van een gerichte bewaking van het totale onderwijsaanbod.
- Het schoolteam kan de aanwezige en waardevolle evaluatievormen verzamelen om vanuit deze denkoefening een schoolspecifieke visie op breed evalueren te formuleren.

### Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan de aanwezige outputgegevens op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau functioneler en gericht aanwenden als middel voor de interne kwaliteitszorg.
- Het algemeen beleid kan de aandacht voor de borging van de diverse onderwijsvernieuwingen verhogen in functie van een haalbare en duurzame schoolontwikkeling op lange termijn.

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur    |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
|                                                                   |                                       |
| <b>Dirk VAN DEN BOSSCHE</b><br>de inspecteur-verslaggever         | <b>Marleen HEEREN</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                       |